

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ОСВІТИ**

Кафедра соціально-економічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ
В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ**

Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Вид навчальної дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Рік навчання	третій (денна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного університету
внутрішніх справ
протокол від 30.08.2024 № 17

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права та
інноваційної освіти
протокол від 16.08.2024 № 12

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Публічне управління та адміністрування»

Мирослав ТРЕЩОВ

(підпис)

Розглянуто на засіданні кафедри аналітичної економіки та менеджменту протокол від 06.06.2024 № 26, протокол від 22.08.2024 № 27, на засіданні кафедри соціально-економічних дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти протокол від 02.09.2024 № 1.

Управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2024. 15 с.

РОЗРОБНИК:

1. Професор кафедри соціально-економічних дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, доктор економічних наук, професор Хамініч Світлана Юріївна.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Доцент кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Дніпровського державного аграрно-економічного університету, кандидат наук з державного управління Мунько Анна Юріївна.

2. Доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», кандидат наук з державного управління, доцент Матвеева Ольга Юріївна.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	4	
Загальна кількість годин	120	
Рік підготовки	3	
Семестр	5	
Лекції	18	
Семінарські	14	
Практичні	8	
Самостійна робота	80	
Індивідуальні завдання (курсова робота)		
Підсумковий семестровий контроль	залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади» є формування системи знань про концептуальні положення і практичні аспекти управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади; узагальнення теоретичної бази щодо управління місцевими фінансами; розкриття фінансових аспектів децентралізації влади та їх впливу на систему управління місцевими фінансами; визначення функцій, завдань, принципів діяльності органів місцевого самоврядування щодо управління місцевими фінансами; узагальнення досвіду зарубіжних країн щодо формування і управління місцевими фінансами та можливостей його імплементації в діяльність органів місцевого самоврядування України.

Очікуваними результатами навчання навчальної дисципліни «Управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади» є опанування здобувачами концептуальних положень щодо побудови системи управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади в Україні та вивчення інструментарію органів місцевого самоврядування щодо управління місцевими фінансами. При цьому ключовим є вивчення сутності бюджетних відносин на рівні місцевих бюджетів, характеру їх впливу на забезпечення сталого розвитку громад, теоретичних засад системи місцевих фінансів, що сприятиме формуванню у майбутніх публічних управлінців всебічного розуміння їх ролі у сфері управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК9 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Спеціальні компетентності:

СК2 – Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

СК7 – Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК10 – Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК13 – Здатність до стратегічного та аналітичного мислення, управління проектами та ризиками.

Пререквізити: «Місцеве самоврядування в системі публічного управління», «Основи державної політики», «Публічні фінанси».

Постреквізити: «Стратегічне та антикризове управління».

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

ПРН4 – Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

ПРН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН6 – Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН11 – Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН18 – Уміти визначити та структурувати пріоритети на галузевому рівні та забезпечувати реалістичне планування галузевого управління відповідно до визначених пріоритетів, ресурсного потенціалу, середньо- та довгостроковою спроможністю державного та місцевих бюджетів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. МІСЦЕВІ ФІНАНСИ ТА МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР

Поняття «місцеві фінанси» в системі публічного управління та адміністрування. Місцеві бюджети як ресурсна основа місцевих фінансів. Нормативно-правова основа управління місцевими фінансами. Ресурсний підхід в управлінні місцевими фінансами. Ресурсне забезпечення місцевих бюджетів.

ТЕМА 2. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ

Стратегічний підхід до управління місцевими фінансами. Концептуальні засади та моделі стратегічного управління місцевими фінансами. Особливості механізму стратегічного управління місцевими фінансами. Формування та реалізація стратегії управління місцевими фінансами.

ТЕМА 3. ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

Тенденції розвитку місцевого самоврядування через зміну підходів до формування місцевих бюджетів. Трансформація ролі децентралізації влади у розвитку місцевих фінансів. Еволюція ролі місцевого самоврядування в управлінні місцевими фінансами. Концептуальні положення управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади.

ТЕМА 4. ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ

Тема 4. Досвід зарубіжних країн щодо управління місцевими фінансами
Кодекси місцевих фінансів. Бюджетний федералізм як найвища форма фінансової децентралізації. Фонди розвитку: досвід ЄС. Механізми дефолту органів місцевого самоврядування: досвід для України. Підтримка місцевого бізнесу.

ТЕМА 5. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ

Ресурсний потенціал в системі місцевих фінансів. Ресурсне забезпечення місцевих бюджетів і параметри його оцінювання. Оцінювання фінансових ресурсів як об'єкту управління місцевими фінансами. Прогнозування доходів та видатків місцевих бюджетів.

ТЕМА 6. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Інституційне оточення та чинники впливу на управління місцевими фінансами в Україні. Функції, завдання та принципи діяльності органів місцевого самоврядування щодо управління місцевими фінансами. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління місцевими фінансами.

Технологія управління місцевими фінансами. Управлінські відносини із зацікавленими сторонами в системі місцевих фінансів.

ТЕМА 7. СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Інструменти організації міжбюджетних відносин. Управління фіскальними ризиками на місцевому рівні. Портфельний підхід до управління нематеріальними активами територіальних громад. Формування і забезпечення функціонування місцевих фондів розвитку. Оперативне управління коштами місцевих бюджетів. Управління кредитними ресурсами і муніципальні облігації.

ТЕМА 8. ПРОЗОРИСТЬ ТА ВІКРИТІСТЬ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ

Механізми взаємодії влади та громади в системі управління місцевими фінансами. Реалізація принципів прозорості та відкритості в бюджетному процесі. Забезпечення надання інформації про показники бюджетних програм розпорядників бюджетних коштів місцевих бюджетів.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Місцеві фінанси та місцеві бюджети: теоретичний вимір.	1. Поняття «місцеві фінанси» в системі публічного управління та адміністрування. 2. Місцеві бюджети як ресурсна основа місцевих фінансів. 3. Нормативно-правова основа управління місцевими фінансами. 4. Ресурсний підхід в управлінні місцевими фінансами. 5. Ресурсне забезпечення місцевих бюджетів.	2
Тема № 2. Стратегічне управління місцевими фінансами.	1. Стратегічний підхід до управління місцевими фінансами. 2. Концептуальні засади та моделі стратегічного управління місцевими фінансами. 3. Особливості механізму стратегічного управління місцевими фінансами. 4. Формування та реалізація стратегії управління місцевими фінансами.	2
Тема № 3. Фінансова децентралізація.	1. Тенденції розвитку місцевого самоврядування через зміну підходів до формування місцевих бюджетів. 2. Трансформація ролі децентралізації влади у розвитку місцевих фінансів.	2

	3. Еволюція ролі місцевого самоврядування в управлінні місцевими фінансами. 4. Концептуальні положення управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади.	
Тема № 4. Досвід зарубіжних країн щодо управління місцевими фінансами.	1. Кодекси місцевих фінансів. 2. Бюджетний федералізм як найвища форма фінансової децентралізації. 3. Фонди розвитку: досвід ЄС. 4. Механізми дефолту органів місцевого самоврядування: досвід для України. 5. Підтримка місцевого бізнесу.	2
Тема № 5. Система оцінювання стану місцевих фінансів.	1. Ресурсний потенціал в системі місцевих фінансів. 2. Ресурсне забезпечення місцевих бюджетів і параметри його оцінювання. 3. Оцінювання фінансових ресурсів як об'єкту управління місцевими фінансами. 4. Прогнозування доходів та видатків місцевих бюджетів.	2
Тема № 6. Система управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади в Україні.	1. Інституційне оточення та чинники впливу на управління місцевими фінансами в Україні. 2. Функції, завдання та принципи діяльності органів місцевого самоврядування щодо управління місцевими фінансами. 3. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління місцевими фінансами. 4. Технологія управління місцевими фінансами. 5. Управлінські відносини із зацікавленими сторонами в системі місцевих фінансів.	2
Тема № 7. Сучасні інструменти управління місцевими фінансами в умовах військового стану.	1. Інструменти організації міжбюджетних відносин. 2. Управління фіскальними ризиками на місцевому рівні. 3. Портфельний підхід до управління нематеріальними активами територіальних громад. 4. Формування і забезпечення функціонування місцевих фондів розвитку. 5. Оперативне управління коштами місцевих бюджетів. 6. Управління кредитними ресурсами і муніципальні облігації	4
Тема № 8. Прозорість та відкритість процесів управління місцевими фінансами.	1. Механізми взаємодії влади та громади в системі управління місцевими фінансами. 2. Реалізація принципів прозорості та відкритості в бюджетному процесі. 3. Забезпечення надання інформації про показники бюджетних програм розпорядників бюджетних коштів місцевих бюджетів..	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Місцеві фінанси та місцеві бюджети: теоретичний вимір.	2
Тема № 2. Стратегічне управління місцевими фінансами.	2

Тема № 3. Фінансова децентралізація.	2
Тема № 4. Досвід зарубіжних країн щодо управління місцевими фінансами.	2
Тема № 5. Система оцінювання стану місцевих фінансів.	2
Тема № 6. Система управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади в Україні.	2
Тема № 7. Сучасні інструменти управління місцевими фінансами в умовах військового стану.	2

Теми практичних занять

Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Тема № 5. Система оцінювання стану місцевих фінансів.	2
Тема № 6. Система управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади в Україні.	2
Тема № 7. Сучасні інструменти управління місцевими фінансами в умовах військового стану.	2
Тема № 8. Прозорість та відкритість процесів управління місцевими фінансами.	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Місцеві фінанси та місцеві бюджети: теоретичний вимір.	10
Тема № 2. Стратегічне управління місцевими фінансами.	10
Тема № 3. Фінансова децентралізація.	10
Тема № 4. Досвід зарубіжних країн щодо управління місцевими фінансами.	10
Тема № 5. Система оцінювання стану місцевих фінансів.	10
Тема № 6. Система управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади в Україні.	10
Тема № 7. Сучасні інструменти управління місцевими фінансами в умовах військового стану.	10
Тема № 8. Прозорість та відкритість процесів управління місцевими фінансами.	10

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Поняття «місцеві фінанси» в системі публічного управління та адміністрування.
2. Місцеві бюджети як ресурсна основа місцевих фінансів.
3. Нормативно-правова основа управління місцевими фінансами.
4. Ресурсний підхід в управлінні місцевими фінансами.
5. Ресурсне забезпечення місцевих бюджетів.
6. Стратегічний підхід до управління місцевими фінансами.
7. Концептуальні засади та моделі стратегічного управління місцевими фінансами.
8. Особливості механізму стратегічного управління місцевими фінансами.
9. Формування та реалізація стратегії управління місцевими фінансами.

10. Тенденції розвитку місцевого самоврядування через зміну підходів до формування місцевих бюджетів.
11. Трансформація ролі децентралізації влади у розвитку місцевих фінансів.
12. Еволюція ролі місцевого самоврядування в управлінні місцевими фінансами.
13. Концептуальні положення управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади.
14. Кодекси місцевих фінансів.
15. Бюджетний федералізм як найвища форма фінансової децентралізації.
16. Фонди розвитку: досвід ЄС.
17. Механізми дефолту органів місцевого самоврядування: досвід для України.
18. Підтримка місцевого бізнесу.
19. Система оцінювання стану місцевих фінансів.
20. Ресурсний потенціал в системі місцевих фінансів.
21. Ресурсне забезпечення місцевих бюджетів і параметри його оцінювання.
22. Оцінювання фінансових ресурсів як об'єкту управління місцевими фінансами.
23. Прогнозування доходів та видатків місцевих бюджетів.
24. Система управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади в Україні.
25. Інституційне оточення та чинники впливу на управління місцевими фінансами в Україні.
26. Функції, завдання та принципи діяльності органів місцевого самоврядування щодо управління місцевими фінансами.
27. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління місцевими фінансами.
28. Технологія управління місцевими фінансами.
29. Управлінські відносини із зацікавленими сторонами в системі місцевих фінансів.
30. Сучасні інструменти управління місцевими фінансами в умовах військового стану.
31. Інструменти організації міжбюджетних відносин.
32. Управління фіскальними ризиками на місцевому рівні.
33. Портфельний підхід до управління нематеріальними активами територіальних громад.
34. Формування і забезпечення функціонування місцевих фондів розвитку.
35. Оперативне управління коштами місцевих бюджетів.
36. Управління кредитними ресурсами і муніципальні облігації.
37. Прозорість та відкритість процесів управління місцевими фінансами.
38. Механізми взаємодії влади та громади в системі управління місцевими фінансами.
39. Реалізація принципів прозорості та відкритості в бюджетному процесі.

40. Забезпечення надання інформації про показники бюджетних програм розпорядників бюджетних коштів місцевих бюджетів.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота/ Індивідуальна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

Критерії оцінювання аудиторних занять здобувачів вищої освіти (денна форма навчання)

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтуються на глибокому знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління.
4	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними вадами. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтуються на знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління.
3	Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань, передбачених планом заняття, виконані, деякі види завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни й поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті.

Для навчальної дисципліни «Управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: стандартизовані тести, наскрізні/командні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, розрахункові/розрахунково-графічні роботи, презентації

результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи (денна форма навчання)

Загальна оцінка за самостійну роботу складається із кількості правильних відповідей, наданих на тестові завдання чи за запитання в усному (письмовому) опитуванні. Тестування містить 10 запитань для денної форми навчання (1 правильна відповідь = 1 бал).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	« Відмінно » - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	« Добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59		не зараховано	Не задовільно	FX
1-34	F			« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Для успішного освоєння дисципліни слухачами необхідна наявність ноутбука, проектора, доступ до мережі Інтернет, фліпчарт, кольорові фломастери.

8. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Основні нормативні акти:

- акти міжнародного права:
 1. Європейська хартія місцевого самоврядування. Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 15 жовт. 1985 р. URL : <https://cutt.ly/afxYwNn> (дата звернення: 01.07.2024).

- закони:
 1. Бюджетний Кодекс України від 8 лип. 2010 р. № 2456-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 01.07.2024).
 2. Конституція України : закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://cutt.ly/3fQqGJG> (дата звернення: 01.07.2024).
 3. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 01.07.2024).
 4. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вер. 2012 р. №5203-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> (дата звернення: 01.07.2024).
 5. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 1 лип. 2010 р. № 2404-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (дата звернення: 01.07.2024).
 6. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 157-VIII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157> (дата звернення: 01.07.2024).
 7. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 01.07.2024).
 8. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 156-VIII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/156> (дата звернення: 01.07.2024).
 9. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вер. 1991 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 01.07.2024).
 10. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4 лип. 2002 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 01.07.2024).

11. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. URL : <https://cutt.ly/ufQqDIb> (дата звернення: 01.07.2024).

12. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон України від 16 вер. 2014 р. № 1678-VII. URL : <https://cutt.ly/CfxT13N> (дата звернення: 01.07.2024).

13. Про Рахункову палату України: Закон України від 7 лип. 2015 р. № 576-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (дата звернення: 01.07.2024).

14. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 7 чер. 2001 р. № 2493-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14> (дата звернення: 01.07.2024).

15. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17 чер. 2014 р. № 1508-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18> (дата звернення: 01.07.2024).

- підзаконні акти:

1. Деякі питання реформування державного управління України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 чер. 2016 р. № 474-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80> (дата звернення: 01.07.2024).

2. Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 лют. 2006 р. № 90-р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npras/29277890> (дата звернення: 01.07.2024).

3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 5 сер. 2020 р. URL : <https://cutt.ly/NfxTV6j> (дата звернення: 01.07.2024).

4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів надання адміністративних послуг: наказ Мінекономіки від 12 лип. 2007 р. № 219. URL : <https://cutt.ly/6aIDrnh> (дата звернення: 01.07.2024).

5. Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 трав. 2015 р. № 378. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2015-%D0%BF> (дата звернення: 01.07.2024).

6. Про затвердження Порядку розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на вкладних (депозитних) рахунках у банках : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січ. 2011 р. № 6. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2011-%D0%BF> (дата звернення: 01.07.2024).

7. Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 трав. 2007 р. № 308-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308-2007-%D1%80> (дата звернення: 01.07.2024).

8. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333-р. URL : <https://cutt.ly/GfQwX8v> (дата звернення: 01.07.2024).

9. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017 – 2020 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 лют. 2017 р. № 142-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/142-2017-%D1%80> (дата звернення: 01.07.2024).

10. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вер. 2019 року №722/2019. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (дата звернення: 01.07.2024).

Підручники:

1. Бюджетна система: підручник / В.Г.Дем'янишин, О.П.Кириленко, З.М.Лободіна [та ін.] ; за ред. В.Г.Дем'янишина, О.П.Кириленко, З.М.Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Сучасні інструменти розвитку громад : навч. посіб. / М.М.Трещов, А.Ю.Мунько. Дніпро : ДДУВС, 2023. 260 с.

2. Управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади : навч. посіб. / С.О.Шевченко, М.М.Трещов, А.Ю.Мунько. – Дніпро : ДДУВС, 2022. – 392 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія / Інна Олександрівна Луніна ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2020. 440 с

2. Мунько А.Ю. Децентралізація та стандартизація системи публічних послуг (на прикладі сфери охорони здоров'я). Державне управління: удосконалення та розвиток. Дніпро: ДДАЕУ, 2020. № 8. URL : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1714>.

3. Мунько А.Ю. Процедура дефолту органу місцевого самоврядування: досвід для України. Ефективність державного управління. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. Вип. 1. С. 173 – 183.

4. Трещов М.М. Макроекономічні ризики бюджетної політики України в умовах кризи. Вісник післядипломної освіти. Серія «соціальні та поведінкові науки». Київ: УМО НАПНУ, 2021. Вип. 16 (45). С. 253 – 266.

5. Трещов М.М. Соціально-економічний стан воюючої країни у зв'язку з євроінтеграційним поступом: оцінка та антикризові заходи держави. Публічне управління та митне адміністрування. 2022. Спецвипуск, присвячений євроінтеграційній тематиці. С. 129 – 135.

6. Трещов М.М. Удосконалення оперативного управління місцевими бюджетами в умовах децентралізації влади в Україні. Публічне управління та митне адміністрування. Дніпро: Гельветика, 2021. Вип. 1 (28). С. 83 – 87

7. Трещов М.М. Фінансове забезпечення відновлення та реконструкції України у повоєнний період. Науковий вісник: Державне управління. 2023. № 2 (14). С. 19 – 40.

8. Трещов М.М., Наумик А.С. Цифровізація воюючої держави: необхідність та переваги. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2023. № 9. URL : <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-9-02-10>.

9. Трещов М.М., Хохба О.Т. Удосконалення методології смартизації управління розвитком територій. *Науковий вісник: державне управління*. Київ: ТОВ «Про формат». 2023. № 1 (13). С. 178 – 194.

10. Treshchov M., Munko A. Reshoring as a way of industrial breakthrough of Ukraine for sustainable development. Sustainable development of territories: challenges and opportunities: monograph / Bobrovska O. Yu., Krushelnytska T. A., Prokopenko L. L. [etc.]; ed. by O. Yu. Bobrovska. – Published by International Center for Research, Education and Training. MTÜ. Tallinn, Estonia, 2021. С. 97 – 106.

Інтернет-ресурси:

1. Президент України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>.
2. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua>.
5. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <https://www.mtu.gov.ua>.
6. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>.
7. Державна рахункова палата України. URL: <https://rp.gov.ua>.
8. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Децентралізація влади в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua>.

**Завідувач кафедри
соціально-економічних дисциплін**

Олег ЛЕВІН

